

pellicers, sastres, teixidors, é tots menestrals sots aquesta pau é seguretat, constituim y posám. Y perçó que totes les coses desus dites, major fermetat obtengan, jurám ab nostres propies mans é aquets sanchs quatre evangelis aixís com demunt es escrit, tenir é inviolablement observar.» (Cons de Catalunya, llibre X. tit VIII pl. 557.)

Degut á varies pragmátiques reyalis, entre elles les de en Jaume 1,er en 1257 y 1319, y de son fill en Pere 3.er en 1337, els gremis anaven creixent y perfeccionant-se, creant germandats pera'l socós dels malats, orfens y desvalguts, portats sempre de aquell esperit cristiá que reberen de sos passats, establint com unes petites colonies, ahont vivíen com de familia en estreta germanó, ocupant barris enters, á quins donaven el nóm del ofici agremiat, quals noms se conservan encare en moltes ciutats catalanes, tals com á Barcelona els carrers de Boters, Carders, Flassaders, etc.

Conforme al esperit de moralitat y de justicia que imformava tots els seus actes, eran públichs, á fi de evitar fraus, ó falsificació de cap mena.

Alguns dels oficis, tals com daguers, gerrers, moners, y altres, venían obligats á posar un sagell ó marca particular á totes les peces que acabaven qual marca els hi era donada per els *Consols* del gremi, en senyal de que estavan aprovats en els examens del seu art.

Moguis pel mateix esperit, ningun mestre podia admetrer en son taller á cap aprenent ni oficial de un altre taller, sens el consentiment del seu amo. No podia passar un aprenent á esser oficial, sens el certificat de aprovació de exámens, y 'l certificat de son mestre de no haver fet cap mancament.

Les reedors abants de procedir als examens, venían obligats á prestar jurament de ferlos bé y ab tota llealtat y á qual acte á fi de evitar parcialitats no podian tenir part activa ni passiva els mestres ni 'ls parents del examinat.

Tal era en resumen el esperit relligiós de les antigues agremiacions, en que 'l mestre estimava als seus treballadors y mirava pel seu bé y els treballadors respectavan al seu mestre y buscavan el seu profit. El comprador no era víctima del frau ni engany en les compres que feya, ni 'l venedor podia esser enganyat en les sues vendes, puig que á els mals pagadors, á més de no fiarsels rés, eran exposats á la vergonya pública.

Les societats de resistencia de avuy volen semblarse als antichs gremis, ab la diferencia, de que aquestos se unian per la forsa moral y la major part de aquelles ho fan per la forsa bruta, ahont no hi regna la caritat ni la justicia, sinó'l despotisme, com ho provan els seus desastrosos efectes.

Mo lts negan que la agricultura siga un art, més en aixó á mon entendre van molt